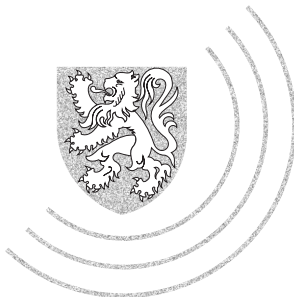

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

5 april 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Brigitte Grouwels en mevrouw Veerle Heeren
en de heren Jos De Meyer, Luc Martens en Gilbert Vanleenhove –**

betreffende de aanmoediging van het behalen van een taalattest van SELOR

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door de heer Luc Martens**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Gilbert Vanleenhove.

Vaste leden :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Karlos Callens, Julien Demeulenaere, Gilbert Van Baelen, mevrouw Erna Van Wauwe ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Joris Van Hauthem ;

mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Mieke Van Hecke, mevrouw Ingrid van Kessel ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Cis Schepens, Bob Verstraete ;

mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Roland Van Goethem ;

de heren Lucien Suykens, Robert Voorhamme ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1996 (2003-2004)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendement

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING DOOR MEVROUW BRIGITTE GROUWELS, INDIENER	4
II. ALGEMENE BESPREKING	4
III. BESPREKING VAN DE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE.....	6
IV. STEMMING	6
Tekst aangenomen door de commissie.....	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid besprak op 25 maart en 30 maart 2004 het voorstel van resolutie van mevrouw Brigitte Grouwels en mevrouw Veerle Heeren en de heren Jos De Meyer, Luc Martens en Gilbert Vanleenhove betreffende de aanmoediging van het behalen van een taalattest van SELOR.

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW BRIGITTE GROUWELS, INDIENER

Mevrouw Brigitte Grouwels verklaart dat talenkennis van cruciaal belang is in het beroepsleven. Zij stelt vast dat de talenkennis van de jeugd, en in het bijzonder de kennis van het Frans, er de laatste jaren sterk is op achteruitgegaan. De verslagen van de onderwijsinspectie tonen dit aan.

De eisen van de werkgevers worden echter steeds hoger. De Europese aanbeveling – kennis van de moedertaal en een degelijke kennis van minstens twee andere Europese talen – wordt meer en meer als norm gehanteerd.

Het voorstel van resolutie legt de nadruk op het verwerven van de kennis van de officiële landstaal Frans omdat zowel bij de overheid als in het bedrijfsleven de kennis van deze taal een belangrijke rol speelt. In het bedrijfsleven is een goede kennis van het Frans niet te onderschatten. De cijfers van Export Vlaanderen tonen aan dat het Frans een cruciale rol speelt in de Vlaamse economie en export. In 2000 werd Frankrijk ten koste van Duitsland de belangrijkste exportmarkt voor Vlaanderen.

Heel wat bedrijfsleiders klagen evenwel over de kennis van het Frans bij sollicitanten. Naast technische kennis worden de sollicitanten meer dan ooit gevraagd naar hun talenkennis. Een operationele kennis van het Frans wordt als evident beschouwd door de werkgever, maar blijkt dit niet te zijn. Bovendien blijkt dat 15 à 20 percent van de bedrijven erkennen dat zij contracten hebben verloren als gevolg van een gebrekkige talenkennis. In het zakenmilieu is talenkennis de sleutel voor een professionele verstandhouding, succesvol onderhandelen en een geslaagde deal. De taal spreken van de gesprekspartner zorgt voor goodwill en garandeert een efficiënte doorstroom van informatie.

Daarnaast is voor bepaalde functies bij de overheid een schriftelijk bewijs van de kennis van de andere belangrijke landstaal vereist, onder de vorm van

een taalattest van SELOR. Dat is zeker zo in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Jongeren – waar ook in Vlaanderen – kunnen niet voorspellen waar zij uiteindelijk op de arbeidsmarkt zullen terecht komen.

Mevrouw Grouwels vervolgt dat het voorstel van resolutie initiatieven wil doen nemen die jongeren aanmoedigen het taalexamen van SELOR af te leggen. Op die manier zouden zij als leerlingen van het laatste jaar humaniora de school kunnen verlaten met het taalattest van SELOR op zak. De resolutie vraagt daartoe pilootscholen te zoeken. Op basis van deze resultaten zou men dan kunnen streven naar een georganiseerde deelname van de laatstejaarsleerlingen van de secundaire scholen van de Vlaamse Gemeenschap. Deze veralgemening van deelname aan de taalexamens van SELOR zou ervoor kunnen zorgen dat scholen meer aandacht besteden aan een grondig taalonderricht. Het taalattest van SELOR vormt voor de leerlingen een goede motivatie daartoe.

Ook voor studenten uit het hoger onderwijs zou de deelname aan het taalexamen van SELOR gestimuleerd moeten worden. Het taalonderricht Frans en het taalexamen dienen dan aan te sluiten bij het vakjargon van hun studierichting. Voor de afgestudeerde student is het bezit van een taalattest, afgeleverd door SELOR, een extra troef voor de arbeidsmarkt.

Concreet verwijst mevrouw Grouwels tot slot naar de situatie in Brussel. Het taalattest van SELOR wordt daar in alle mogelijke diensten van de openbare sector gevraagd. In die zin zou de taalkennis een belangrijke troef zijn voor jonge Vlamingen in Brussel.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Gilbert Van Baelen* stelt dat de motivatie van het voorstel van resolutie terecht is. Toch heeft hij vragen bij het vragende gedeelte van het voorstel waarin hij een tegenstelling ontwaart. Op de eerste plaats vraagt men de Vlaamse regering een aantal pilootscholen te zoeken (1°). Dit kan hij volledig steunen. Maar vervolgens wil men zonder rekening te houden met de resultaten van deze pilootscholen een deelname van min-achttienjarigen aan het taalexamen van SELOR mogelijk maken (2°). Het zou logischer zijn eerst de pilootprojecten te evalueren alvorens bijkomende eisen te stellen. En tot slot wil men het SELOR-taalexamen verfijnen (3°). Er is voor hem maar één taalexamen voor de leerling van het laatste jaar. Die uniformiteit

moet bewaakt worden. Om de nodige problemen en tegenstrijdigheden te voorkomen, stelt hij voor het voorstel van resolutie aan te passen zodat men kan komen tot een aanvaardbaar en werkbaar geheel.

De heer *Frans Ramon* laat zich positief uit over het stimuleren van de talenkennis bij jongeren, zoals geschetst door mevrouw Grouwels. Hij huivert echter voor het gevaar dat men het aanleren van een taal als Frans zou afstemmen op het afnemen van een test. Daardoor dreigt men verengend te gaan werken. Hoe verhoudt het examen Frans op het eind van het schooljaar zich met de taaltest van SELOR ? Beide hebben hun waarde, maar men mag ze niet vermengen.

De heer *Julien Librecht* stelt dat zijn fractie de resolutie steunt. Hij steunt de Europese aanbeveling van de kennis van de moedertaal en minstens 2 andere Europese talen. Terecht wijst de resolutie ook op het belang van de talenkennis op de arbeidsmarkt en op de achteruitgang van de talenkennis bij de jongeren. Jongeren moeten aangemoedigd worden het taalattest van SELOR te behalen omdat heel wat openbare functies dit attest vereisen.

De heer Librecht weet dat de deelnemers voor het behalen van dit taalattest zeer veel inspanningen leveren in deze voor veel mensen moeilijke proef. Heel wat leerkrachten in het Brussels onderwijs komen uit Vlaanderen waar men niet geconfronteerd wordt met het Frans. Men doet heel wat moeite en onderneemt diverse pogingen om het taalattest te verwerven, wat heel wat vrije tijd opslopt. Dit toont de ernst aan waarmee jongeren met dit taalexamen begaan zijn.

Tot slot vraagt hij of in de Franse Gemeenschap gelijkaardige initiatieven werden opgezet. Bestaan er relevante en onderbouwde gegevens over identieke inspanningen voor het taalexamen Nederlands ?

Mevrouw *Gracienne Van Nieuwenborgh* onderschrijft met haar fractie de grondige kennis van het Frans als tweede officiële landstaal. Zij sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Van Baelen.

Bovendien vreest zij dat een verfijning van het taalexamen van SELOR naar de diverse studierichtingen in het hoger onderwijs toe, de kwaliteit van het examen zal doen afzakken. Het aantal lesuren taal verschilt in het secundair onderwijs immers al sterk naargelang de studierichting die men volgt.

– antwoord van mevrouw *Brigitte Grouwels*

Mevrouw *Brigitte Grouwels* verduidelijkt dat het voorstel een kader wil scheppen waarin iets mogelijk wordt. Er wordt niets verplicht.

De vraag naar een verfijning van het taalexamen van SELOR heeft niet tot doel het examen te vergemakkelijken, maar wel meer operationeel te maken voor het beroep waarin men terecht komt. Franstaligen in Brussel beweren dat bepaalde termen uit het taalexamen totaal niet zouden aansluiten bij de functie waar men het attest voor nodig zou hebben. Voor een functie in een ziekenhuis bijvoorbeeld zou het taalexamen toegespitst moeten zijn op termen uit die beroepssector. Er is reeds een eerste aanzet in de toepassing van het taalexamen van SELOR, maar door het op te nemen in de resolutie wordt dit extra onderlijnd.

Zij weerlegt de opmerking dat de taallessen afgestemd zouden moeten worden op het taalexamen. Dit is zeker niet de bedoeling. In het kader van het verwerven van een algemene kennis van het Frans zou het wel nuttig zijn om te slagen in een dergelijke taaltest.

Zij wijst op de speciale situatie van Brussel waar men geconfronteerd wordt met de taalwetgeving. Zeer veel functies bij de overheidsbesturen vereisen een tweetaligheid. Voor de selectie van die functies is er telkens een taaltest bij SELOR. Op een bepaald moment sloten de Nederlandstaligen en Franstaligen een taalhoffelijkheidsakkoord af omdat men niet voldoende tweetalige personeelsleden kon vinden. Dit is echter een mislukking geworden. Het akkoord voorzag dat men na aanwerving 2 jaar de tijd kreeg om het taalattest van SELOR te behalen. De Franstaligen hebben hiervan geprofitteerd om eentaligen aan te werven en op basis van tal van uitvluchten hun contracten telkens te verlengen.

Vanuit Vlaams standpunt moet men in Brussel uitdrukkelijk de toepassing van de taalwetgeving eisen, namelijk mensen aanwerven die de taalattesten reeds hebben. Indien de Vlaamse jongeren reeds die taalattesten kunnen verwerven op het ogenblik dat men studeert, zou dit een enorme troef zijn voor de Vlamingen in Brussel. Het is op dit vlak veel beter preventief op te treden.

Op de vraag of er gelijkaardige inspanningen zijn aan Franstalige zijde, antwoordt mevrouw Grouwels dat de heer Jean-Luc Van Raes onder meer samen met mevrouw De Galan, de Franstalige voorzitter, bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad

een gelijkaardig voorstel heeft ingediend. Aan Franstalige zijde is er een mentaliteitswijziging merkbaar. Zo werd er recent een resolutie ingediend door Franstaligen en Nederlandstaligen om het aanleren van de tweede taal in het onderwijs te bevorderen.

Alhoewel deze kentering bij Franstaligen positief is, is zij van mening dat Vlamingen op de eerste plaats zelf de kennis van het Frans bij de leerlingen op een goed niveau moeten houden. Bovendien moet men ervoor zorgen dat de Vlaamse jongeren gewapend met een taalattest de arbeidsmarkt kunnen betreden.

– *replik van de leden*

De heer *Gilbert Van Baelen* steunt volledig de overwegingen van mevrouw Grouwels, maar blijft vragen hebben bij de derde vraag van het vraaggedeelte. In het hoger onderwijs wordt er weinig aan taalonderricht gedaan. Dit is een terechte opmerking. Het is dan ook problematisch als men specifieke examens voor een bepaalde beroepscategorie zou organiseren omdat dit te ver kan gaan. Het is praktisch niet haalbaar voor elke functie een apart testpakket te ontwikkelen en dit aan de scholen te bezorgen. De federale overheid waar men zal moeten aankloppen om dit mogelijk te maken, moet de vraag ook in de praktijk kunnen omzetten. Hij pleit daarom voor een meer realistische vraagstelling. In die zin steunt hij volledig de vraag naar pilootscholen – die zich volgens hem volledig vrij zouden moeten kunnen inschrijven -, maar pleit hij ook voor een evaluatie van deze initiatieven om op basis van die resultaten een algemene organisatie van het gegeven op te zetten. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat alle leerlingen uiteindelijk bij SELOR zelf in Brussel een taalexamen zouden moeten komen afleggen.

– *antwoord van mevrouw Brigitte Grouwels op de repliek*

Mevrouw *Brigitte Grouwels* beaamt de laatste opmerking van de heer Van Baelen. Het is niet de bedoeling een volksverhuizing van leerlingen te organiseren, maar dit eerder gedecentraliseerd aan te pakken.

Zij heeft er geen probleem mee om het toespitsen op het taalgebruik van de verschillende studierichtingen in het hoger onderwijs te schrappen. SELOR is, zoals zij reeds stelde, al bezig met een aan de functie aangepast taalexamen. Het belangrijkste voor haar is dat onderwijsinstellingen in dit

stadium meer aandacht zouden besteden aan en de kans voor de leerlingen zouden creëren om aan dit soort van taalexamens deel te nemen.

III. BESPREKING VAN DE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– *vraaggedeelte, 3°*

Een amendement van mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Gilbert Van Baelen, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh en mevrouw Veerle Heeren strekt ertoe de tweede streep, 3°, te vervangen door wat volgt (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1996/2, amendement nr. 1) :

“3° het hoger onderwijs aan te moedigen in een aan de studierichting aangepast taalonderricht te voorzien en de deelname van de studenten aan de SELOR-examens te stimuleren.”.

Mevrouw *Brigitte Grouwels* licht toe dat het van groot belang is om studenten in het hoger onderwijs taalonderwijs te geven dat aangepast is aan hun studiedomein en hen te stimuleren zo snel mogelijk een taalattest van SELOR te behalen. Voor verschillende beroepscategorieën is het taalattest van SELOR vereist. Het taalattest van SELOR is een pluspunt op het curriculum vitae van elke sollicitant.

Het amendement wordt unaniem aangenomen met 12 stemmen.

IV. STEMMING

Het geamendeerde voorstel van resolutie betreffende de aanmoediging van het behalen van een taalattest van SELOR wordt unaniem aangenomen met 12 stemmen.

De verslaggever,

Luc MARTENS

De voorzitter,

Gilbert VANLEENHOVE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat :

- 1° naast de beheersing van het Nederlands, een grondige kennis van het Frans, een van de officiële landstalen, van groot belang is in het beroepsleven en in het ruimere sociaal-culturele leven ;
- 2° tweetaligheid, zowel in de privé-sector als bij overheidsdiensten, een grote troef is en er veel vraag is naar tweetalig personeel ;
- 3° er een Europese aanbeveling bestaat om, naast de moedertaal, minstens twee andere Europese talen aan te leren, en dat het Frans, als belangrijke landstaal, daarvoor prioritair in aanmerking komt ;
- 4° veel leerlingen geen degelijke kennis meer hebben van de andere grote officiële landstaal ;
- 5° het einde van het secundair onderwijs het goede ogenblik is om aan een eerste formeel taalexamen deel te nemen ;
- 6° er ook in de opleidingen van het hoger onderwijs behoefte is aan doorgedreven onderricht van de belangrijke andere landstaal, zodat de studenten aan het einde van hun parcours klaargestoomd zijn voor het taalexamen dat aansluit op het taalgebruik, overeenkomstig hun studierichting ;
- 7° men niet kan voorspellen waar afgestudeerden op de arbeidsmarkt terechtkomen, en talenkennis een belangrijk selectie criterium is, zeker in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ;

– vraagt de Vlaamse regering :

- 1° pilootscholen te zoeken voor deelname aan de SELOR-examens ;
- 2° er bij de federale overheid op aan te dringen om een georganiseerde deelname van alle laatstejaarsleerlingen van de secundaire scholen van de Vlaamse Gemeenschap aan de SELOR-examens mogelijk te maken en te bevorderen ;

- 3° het hoger onderwijs aan te moedigen in een aan de studierichting aangepast taalonderricht te voorzien en de deelname van de studenten aan de SELOR-examens te stimuleren.
-